

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 25.7.2012
COM(2012) 421 final

2011/0295 (COD)

Muudetud ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta

(esitatud ELi toimimise lepingu artikli 293 lõike 2 alusel)

(EMPs kohaldatav tekst)

1. ETTEPANEKU TAUST

20. oktoobril 2011 võttis komisjon vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta¹. Ettepanek edastati Euroopa Parlamendile ja nõukogule 20. oktoobril 2011. Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas oma arvamuse 28. märtsil 2012.

Alates 2011. aasta märtsist on toimunud juurdlus seoses mitme panga suhtes tekkinud kahtlustega pankadevaheliste viiteintressimäärade EURIBOR ja LIBOR võimaliku manipuleerimise kohta. Kahtlustatakse, et pankade esitatud hinnangulised intressimäärad, millega nad oleksid nõus rahastamispakkumisi vastu võtma, erinesid määradest, millega nad tegelikult oleksid nõustunud. Selle tagajärjel võis muutuda EURIBORi ja LIBORi tase, mida kasutatakse laenuvõtmise võrdlusalusena ning paljude finantsinstrumentide, näiteks intressimäära vahetuslepingute hinnastamisel viiteintressimäärana, ning EURIBORi ja LIBORi usaldusväärsus kahtluse alla sattuda. Lisaks andsid pangad oma hinnangutega turule eksitavat teavet oma tõenäoliste rahastamiskulude kohta.

Komisjon on hinnanud, kas 2011. aasta oktoobris esitatud määruse ettepanek siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta ja sellega seotud direktiivi ettepanek siseringitehingute ja turuga manipuleerimise korral kohaldatavate kriminaalkaristuste kohta hõlmavad võimalikku manipuleerimist selliste võrdlusalustega nagu LIBOR ja EURIBOR. Ka Euroopa Parlament on rõhutanud selle küsimuse tähtsust. Kuna võrdlusaluseid ei hõlma praegu kumbki ettepanek, on komisjon jõudnud järeldusele, et otsene manipuleerimine võrdlusalustega ei kuulu ei ühe ega teise ettepaneku reguleerimisalasse.

Ehkki pädeval asutusel võib olla keeruline või võimatu tõestada, et võrdlusalustega manipuleerimine mõjutas sellega seotud finantsinstrumendi hinda, võib mis tahes manipuleerimine oluliste võrdlusalustega või manipuleerimise katse tõsiselt kahjustada turu usaldust, põhjustada investoritele märkimisväärt kahju ning moonutada reaalmajandust, pidades silmas võrdlusaluste laialdast kasutust näiteks intressimäära vahetustehingute ja muutuva intressimääraga hüpoteeklaenu hinna kindlaksmääramisel. Seepärast on väga oluline teha kindlaks, et pädevad asutused saaksid kehtestada halduskaristusi turuga manipuleerimise eest sellistel juhtudel, ilma et neil oleks vaja tõendada manipuleerimisega kaasnevaid probleeme, näiteks hinnaefekte. Samuti on väga oluline, et võetaks kõik vajalikud meetmed sellise manipuleerimise takistamiseks ning pädevate asutuste töö lihtsustamiseks sanktsioonide kohaldamisel. Range õigusraamistik toimib sellise käitumise puhul usaldusväärse hoiatusmehhanismina, kaitstes seeläbi investoreid ja taastades turu usaldust. Kõnealused regulatiivsed meetmed peaksid hõlmama kriminaalkaristusi, mida käsitletakse käesoleva ettepanekuga koos esitatud muudetud direktiivi ettepanekus.

Et turu kuritarvitamise vältimiseks tagada, et võrdlusalustega manipuleerimist reguleeritaks ühiste Euroopa eeskirjadega, teeb komisjon ettepaneku määruse ettepaneku muutmiseks.

¹ KOM(2011) 651 (lõplik)

2. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

2.1. Õiguslik alus

Muudetud ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 114 ning see esitatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõike 2 alusel.

2.2. Subsidiaarsus ja proportsionaalsus

Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele (Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõige 3) tuleb liidu tasandil võtta meetmeid ainult juhul, kui liikmesriigid üksinda ei suuda kavandatud eesmäärke piisavalt saavutada ning seepärast saab kõnealuseid eesmäärke kavandatud meetmete ulatuse või mõju tõttu paremini saavutada ELi tasandil. Kuna paljudel võrdlusalustel ja üksustel, kelle andmete alusel need koostatakse, on piiriülene mõõde ning paljud finantsinstrumendid, mida võrdlusalustega manipuleerimine võib mõjutada, on oma olemuselt rahvusvahelised, esineb reaalne oht, et kui liidu tasandil meetmeid ei võeta, jääb manipuleerimisele reageerimine riikide tasandil nõrgaks või võimaldab meetmetest kõrvalehiilimist. Seega näivad liidu meetmed olevat subsidiaarsuse põhimõttega kooskõlas.

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt peab mis tahes sekkumine olema sihtotstarbeline ega tohi minna nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Sellest põhimõttest on käesoleva ettepaneku koostamisel lähtutud.

2.3. Ettepaneku üksikasjalik selgitus

Määruse ettepanekut siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta on vaja muuta järgmiselt:

- muuta kavandatava määruse reguleerimisala (artikkel 2), nii et see hõlmaks võrdlusaluseid;
- muuta mõistete artiklit (artikkel 5), nii et see hõlmaks võrdlusaluste määratlust, mis kujutab endast finantsinstrumentide turgude määruse ettepanekus (MiFIR) kasutatud määratluse laiendust;
- muuta turuga manipuleerimise mõistet (artikkel 8), nii et see hõlmaks võrdlusalustega manipuleerimist ning sellise manipuleerimise katseid ja
- lisada põhjendus selgitamaks, et määruse reguleerimisala ning turuga manipuleerimise mõiste hõlmab võrdlusalustega manipuleerimist.

3. MÕJU EELARVELE

Muudetud ettepanek ei mõjuta eelarvet rohkem, kui on kirjeldatud esialgses määruse ettepanekus siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta.

Komisjoni ettepanekut² võtta vastu määrus siseriingitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta (KOM(2011) 651 (lõplik) muudetakse järgmiselt.

1. Lisatakse põhjendus 20a:

„(20a) Paljude finantsinstrumentide hinna kindlaksmääramisel lähtutakse võrdlusalustest. Tegelik manipuleerimine või manipuleerimiskatsed selliste võrdlusalustega nagu pankadevahelised intressimäärad võivad tõsiselt mõjutada turu usaldust, põhjustada investoritele märkimisväärt kahju ning moonutada reaalmajandust. Seepärast on vaja konkreetseid sätteid võrdlusaluste kohta, et säilitada turgude terviklikkus ning tagada, et pädevad asutused saavad võrdlusalustega manipuleerimise selgelt keelata. Turuga manipuleerimise üldist keeldu tuleb täiendada, keelates võrdlusalustega manipuleerimise ning mis tahes väära või eksitava teabe edastamise või valede või eksitavate andmete esitamise või mis tahes muu tegevuse, millega manipuleeritaks võrdlusaluse arvutamist, sh arvutamise metoodikat. Kõnealused eeskirjad võetakse vastu lisaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1227/2011 energia hulgimüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta, millega keelatakse tahtlik valeteabe esitamine ettevõtjatele, kes väljastavad hinnaprognoose või turuaruandeid energia hulgimüügitoodete kohta, millega eksitatakse turuosalisi, kes tegutsevad nende hinnaprognosidele või turuaruannetele toetudes.”

2. Artikli 2 lõikele 3 lisatakse punkt d:

„d) võrdlusalused, kui mis tahes teabeedastamist, andmete esitamist, arvutust või tegevust kasutatakse võrdlusaluse arvutamise mõjutamiseks või kui sellega mõjutatakse või tõenäoliselt mõjutatakse võrdlusaluse arvutamist.”

3. Artiklisse 5 lisatakse punkt 20:

„20. „võrdlusalus” – mis tahes kommertsindeks või avaldatud arv, mis on arvutatud teatava valemi rakendamise teel ühe või mitme alusvara väärtuse või hindade suhtes, sealhulgas hinnanguliste hindade, intressimäärade, muude väärtuste või ülevaadete suhtes, mille järgi määratakse kindlaks finantsinstrumendi alusel väljamaksmisele kuuluv summa.”

4. Artikli 8 lõikele 1 lisatakse punkt d:

„d) väära või eksitava teabe edastamine, valede või eksitavate andmete esitamine või mis tahes tegevus, millega manipuleeritakse võrdlusaluse arvutamist.”

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

² KOM(2011) 651 (lõplik)